І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

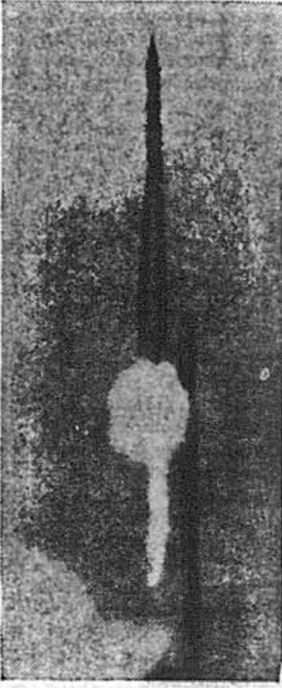
Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ЛЮТОГО 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 19, 1959 No. 34. VOL. LXVI.

ЗДА ВИПУСТИЛИ УСПІШНО ШОСТОГО САТЕЛІТА ЗЕМЛІ

ВАНГАРД II БУДЕ ЛЕТЮЧОЮ МЕТЕОРОЛОГІЧНОЮ СТАЦІЄЮ І ПЕРЕДАВАТИМЕ ДАНІ ПРО РОЗТАШУВАННЯ ХМАР І БУР

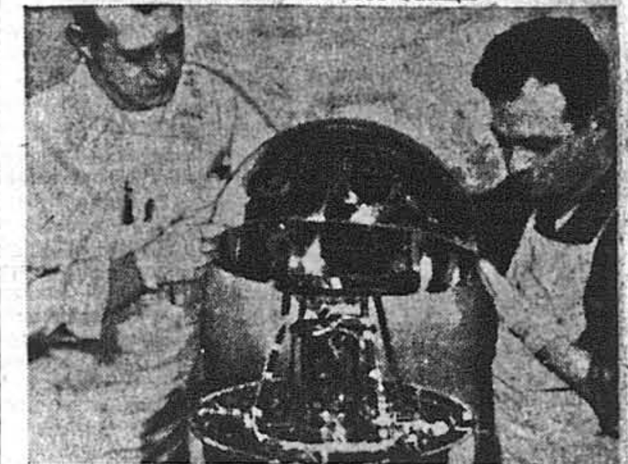
Кейп Канаверал. — У вівторок 17-го лютого о год. 10.55 перед полуднем випущено в рямцях проєкту Вангард, що його реалізує командування морських збройних сил, шостого американського сателіта Землі, пристособленого для стеження за станом погоди з міжпланетних просторів. Новий сателіт, що його названо „Вангард II", передаватиме на протязі двох тижнів з допомогою спеціяльного радієвого приладдя метеорологічні дані й інформації і літатиме навколо Землі десятки а то й сотки років. Новий метеорологічний сателіт є довгий на 20 цалів і важить 21 і пів фунта. Негайно після свого випущення Вангард II подав перші дані про розташування хмар і бур. Літатиме цей сателіт понад земною атмосферою на висоті поміж щонайменше 335 миль і щонайвище коло 2,050 миль. Випущення цього сателіта з допомогою трискладової, довгої на 72 стопи ракети, відбулося після багатьох безуспішних спроб, переведених морським командуванням. На сім усіх спроб тільки одна була успішна: випущення малого 3.25-футового сателіта в березні 1958 року. Праці над підготовою до випущення Вангарда II тривали понад п'ять місяців і ця затримка була спричинена деякими труднощами в конструкції самої ракети. Президент Айзенгавер, який в липні 1955 р. доручив командуванню фльоти зайнятися випущенням ряду сателітів, призначених для наукових дослідів, переслав тепер керівникам проєкту свої найщиріші гратуляції з приводу їхнього успіху.

Ракета з Вангардом II стартує з дослідної бази в Кейп Канаверал

Під теперішню пору в міжпланетних просторах перебуває, крім Вангарда II чотири сателіти. Три з них американські — Вангард I, Експлорер I й Експлорер IV й один совєтський — Спутник III. Тільки два з них: Вангард I і Спутник III передають ще свої сигнали на Землю.

САТЕЛІТ, ЩО ВИКОНУВАТИМЕ РОЛЮ МЕТЕРЕОЛОГІЧНОЇ СТАЦІЇ

Співробітники військової Сигнальної Лябораторії Дослідів і Розвитку замикають Вангард II, що в ньому вмонтоване приладдя для стеження за станом погоди над землею.

Промислова продукція в січні становила 143 відсотки

Вашингтон. — Рада Федеральної Резерви стверджує, що в місяці січні ц. р. промислова продукція збільшилася на один пункт і становила 143 відсотки в порівнянні з пересічною продукцією 1947-1949 років, коли та продукція виносила 100%. Січнева продукція була тільки на два пункти менша від дотеперішньої рекордової продукції в серпні 1957 року, коли вона виносила 145. Продукція тривалих товарів є ще на 5 відсотків менша в порівнянні з серпнем 1957 року, але продукція нетривких товарів була в січні ц. р. на 4 відсотки вища від рекорду з 1957 року. Для січня цього року занотовано рекордову активність в будівельному промислі, в роздрібному продажі, сезонове збільшення числа безробітних і нестійкість на біржі.

Губернатор Вільямс ґратулює українцям і хорові „Трембіта"

Дітройт. (В. Н-вич). 16. 2. 1959. — Вчора відбувся тут при заповненій залі Арт Інститут-у (1,200 місць) ввлатний концерт репрезентаційного хору „Трембіта". Цей хор на концерті 2-му „звітовому" концерті (існує від половини 1957) виступив уперше в мішаному складі (90 осіб — чоловіків і жінок). Губернатор Дж. М. Вільямс, який з'явився з дружиною, після прослухання кількох пісень вийшов на сцену і заявив, що він щасливий, що має в стейті Мишиґен теж велику кількість українців, які можуть пишатися такими прекрасними піснями і за виконання їх він ґратулює хорові. На концерті була приявна теж, президентка Міської Ради панна Маруся Бек, співаки німецького хору, диригент хору „Шваблен", члени польського хору „Лютня" й інші чужинецькі гості. Слухачі гаряче оплескували поодинокі точки програми, солістом і солісткам, а зокрема диригента проф. К. Цепенду, голову хору інж. Б. Сторожука й акомпаніяторку п. Л. Сою, коли їх обдаровано квітами. Темні смокінги і сніжно-білі однакові сукні виглядали дуже ефектовно. Звіт пісень по англійськи передавала з великим умінням і чаром п. Надя Віхар, член хору. Гостей вітав адв. С. Луцький.

П. Деркач очолює нову Управу Об'єднання Українців Зах. Пенсилвенії

Пітсбург, Па. — Минулої неділі, 15-го лютого, тут у місцевій Імці відбулися річні збори Об'єднання Українських Організацій Західної Пенсилвенії при участі —50 делегатів. Зборами проводив делегат 113-го Відділу УНСоюзу з Дері, Па., д-р Петро Стерчо, а його заступником був п. Михайло Шелеґіда, делегат 161-го Відділу УНСоюзу з Ембридж, Па. Секретарями зборів були п. Роман Гарвас в українській мові, а п. Михайло Скрабут в англійській мові. Із звітів істпуаючої управи було видно, що за перший рік свого існування Об'єднання проробило позаємну громадську працю на терені Західної Пенсилвенії, про що свідчить хочби 6-тисячний доляровий оборот. До нової управи увійшли: предсідник — п. Петро Деркач, містопредсідник — п. Михайло Майнош і п. Михайло Скарбут; секретарі в українській мові п. Осип Головацький, в англійській мові п-на Дарія Баґан; скарбник — п. Іван Мілан; правний дорадник — адв. Маріян Попіль. На чолі Контрольної Комісії обрали: п. Марія Малевич, п. Дмитро Старощак і п. Михайло Шелеґіда. —До Ради Директорів увійшли: д-р П. Стерчо, д-р Ярослав Микулович, д-р Антін Луцький, п. Іван Федан, п. Михайло Шибінський, п-ні Анна Юга, п. Петро Кочірка, п. Григорій Павлушко, п-ні Антоніна Крицька, п. Іван Міцик і п. інж. Михайло Кочмар. Збори рішили вислати привіт 7-му Конґресові Американських Українців, на який Об'єднання висилає свого делегата в особі інж. Михайла Комічака.

АФП — КІО домагаються зміни закону Тефта — Гартлі

Сан Хуан, Порто Ріко. — Американська Федерація Праці — Конгрес Індустріяльних Організацій вирішили 17-го лютого відкликати підтримку робітничого законопроєкту сенатора-демократа Джана Ф. Кеннеді, якщо він не погодиться на окремий пункт в своєму проєкті про лібералізацію закону Тефта-Гартлі. Виконна Рада АФП-КІО вирішила, що зорганізоване робітництво буде проти кожного законопроєкту, який не матиме пунктів про зміну робітничого закону Тефта-Гартлі, який вже обов'язує 12 років і який є несправедливий для робітництва. Одночасно повідомлено, що три робітничі провідники: голова АФП-КІО Дж. Міні, голова спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників Волтер П. Рутер і голова спілки Електричних Робітників Джеймс Б. Кері не погоджуються в справах робітничої політики. Рутер пропонує „похід робітників" на Вашингтон, щоби цим способом змусити уряд і Конгрес до корисного для робітництва законодавства. Міні гадає, що така масова демонстрація не є доцільна, і тому не треба її організувати.

Передбачають холод в північно-східніх стейтах і потепління в південно-західніх

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що в місяці від половини лютого до половини березня буде холодніше від нормальної температури в північно-східніх стейтах, а тепліше в західньо-південних. Нормальна пересічна температура для цього місяця передбачена для Ню Йорку — 35.9 відсотка, Шикаго — 31.8%, Денверу (Колорадо) — 34.8 і Сан Франсіска — 52. Набагато холоднішa нормальної температури має бути в північних частинах стейтів Міннесоти, Висконсін, Мишиґен, Ню Йорку, Массачусетс і в стейтах Мейн та Вермонт. Хоч нижча від нормальної температура передбачена для стейтів від Монтани, Південної Дакоти, Айови, Іллиной, Огайо, Пенсилвенія, Ню Йорк і Ню Джерзі. В стейтах, що на південь від вгорі названих має бути нормальна і тепліша від нормальної температури. Бюро передбачає для більшости стейтів нормальну кількість атмосферичних опадів. Найбільше їх буде в західніх стейтах, а найменше в північно-східніх (від Півн. Дакоти до Мейн) і в полудневосхідніх.

КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ ПРОГОЛОСИВ ЗБІРКУ ФОНДІВ НА ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ

Винипеґ. — У зв'язку з рішенням відзначити сторіччя з дня смерти Тараса Шевченка збудуванням пам'ятника - монументу у Винипеґу, перед будинком Манітобського Парляменту і створенням Вселукраїнської Залізної Фундації ім. Т. Шевченка Комітет Українців Канади, який започаткував обидві акції, звернувся до українців Канади із закликом перевести, починаючи з днем 1-го березня ц. р., загальну збірку фондів на пам'ятник Шевченкові, кошти збудування якого обраховують на 150,000 долярів. Для переведення тієї збірки будуть створені в усіх українських громадах Канади місцеві Шевченківські комітети. Крайовий Шевченківський Комітет, який очолить збірку акцію на пам'ятник і на залізну фундацію ім. Шевченка буде обраний на Конгресі Українців Канади, що відбудеться в днях 9-12 липня, ц. р. Заклик ставати в ряди будівничих пам'ятника Шевченкові спрямований до всього українського громадянства Канади та всіх родів і ступенів його товариств, організацій, установ, об'єднань, церковних громад, станиць економічного характеру, торговельних та приватних спілок і кооператив, до всіх українських родин, чоловіків, жінок і молоді. Над проєктом пам'ятника працює тепер кількадесять українських мистців. Прем'єр Канади, Дж. Діфенбейкер, повідомлений централею КУК про початок збіркової акції на будову пам'ятника Т. Шевченка, а також на першу Українську канадську фундацію, побажав успіхів у розпочатій роботі. Також і прем'єр Манітоби Даф Роблін висловив прихильно про плян здвигнення пам'ятника і про проєкт оснувати Українську канадську фундацію, прибутки якої мали б йти на розбудову культурних надбань українців у Канаді.

432-ий ВІДДІЛ УНС В ТОРОНТІ ВІДБУВ ЮВІЛЕЙНІ ЗБОРИ, ВШАНУВАВ 25-річчя ПРАЦІ ГОЛ. ПРЕДС. Д. ГАЛИЧИНА

Торонто, Канада. — Найбільший на всю Канаду місцевий 432-ий Відділ УНСоюзу, що в цьому році відзначає своє 20-річчя, відбув минулої неділі, 15-го лютого, свої ювілейні річні збори, після яких оремим прийняттям відзначено 25-річчя діяльности п. Дм. Галичина, до 1950-го року на пості головного секретаря а від того часу на пості головного предсідника УНСоюзу. Збори, що відбулися в залі УНО в приявності 300 членів, в цьому багато місцевих бизнесменів і професіоналістів, відкрив голова Відділу п. Микола Мота, а проводила ними президія з інж. Юрієм Кармалітом, як головою та п. М. Сергійчуком, як секретарем. Звіт з праці —і стану Відділу складали: голова п. Микола Мота, секретар п. Богдан Зорич, що на минулій Конвенції УНСоюзу був обраний на головного радного цієї організації найбільшою кількістю голосів, здобувши перше місце в конвенційній кампанії організування нових членів до УНСоюзу, яке він задержав на терені Канади і в поконвенційній кампанії, що велася для відзначення 65-річчя „Свободи"; касир Відділу проф. Ілля Курман та голова Контрольної Комісії мгр. Євген Мастикаш. Гол. предс. п. Д. Галичин, що взяв в цих ювілейних зборах Відділу участь разом з гол. секретарем д-ром Я. Падохом, сердечно ґратулював Відділові та його невтомному секретареві за їмкові успіхи в організаційній праці. За минулий рік цей Відділ збільшився на 156 членів і тепер своєю кількістю 1,801 члена займає між усіми Відділами УНС друге місце, хоч минулого року був ще на 3-му. Д-р Я. Падох говорив про теперішню ювілейну кампанію УНСоюзу та давав практичні вказівки для її успішного переведення. В дебатах заторкнено цілий ряд проблем, зв'язаних з потребами і можливостями дальшого росту і розвитку УНСоюзу в цілому та Відділу. В результаті Відділ зобов'язався збільшити кількість своїх членів у цьому для нього подвійно ювілейному році до 2,000, а персональне зобов'язання кожного члена Відділу приєднати в цій кампанії бодай одного нового члена наперед гарантує успіх кампанії. Крім того, створено ще окрему 12-членну організаційну комісію, що асистуватиме секретареві Відділу, гол. радному Б. Зоричеві в його організаційних зусиллях. На зборах були приявні представники інших місцевих і сусідніх (Ст. Кетринс, Найяґара он ди Лейк) Відділів УНС.

У вечорі того ж дня — як згадано — Відділ влаштував в одному з місцевих готелів вечірку, під час якої вшановано п. Д. Галичина за його 25-літню працю на пості члена Екзекутиви УНС. З цієї нагоди голова Відділу п. М. Мота вручив йому мистецько виробленний альбом, а представники місцевих виховних, господарських і політичних інституцій і організацій виголошували відповідні до нагоди промови. Вечіркою проводив інж. Омелян Тарнавський і гол. радний Зорич.

Чергового дня п. Д. Галичин і д-р Я. Падох, користаючи зі свого побуту в Торонті, відвідали в Торонті п. Б. Зорича і мгр. Є. Мастикаша Редакції місцевих газет „Мета", „Вільне Слово", „Гомін України" і „Світло" та при цій нагоді обмінялись думками на актуальні теми.

СТВОРЕНО ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС В МОНТРЕАЛІ

Монтреал, Канада. — Минулої суботи, 14-го лютого, тут відбулися збори представників місцевих та сусідніх Відділів Українського Народного Союзу, в результаті якої створено Оружний Комітет цих Відділів. В нарадах взяли участь представники чотирьох з п'яти місцевих Відділів та одного з двох Відділів з недалекого Лашину. До Комітету належатиме і Відділ з Рувену, отже в Комітеті будуть заступлені всі охоплені організацією УНС-м місцевості провінції Квебеку, які і творили Окружний Комітет, до на цілі з повним організаційним комітетом. У зборах, що відбулися в залі УНО та які відкрив і якими проводив п. Микола Граб при секретаруванні п. Богдана Мельника, взяв участь головний секретар УНС д-р Ярослав Падох, який і з'ясував актуальні союзові проблеми та насвітлив організаційні форми, цілі та завдання Окружних Комітетів союзових Відділів. Крім справ Окружного Комітету обговорено на цих зборах —зокрема ще можливості відзначення 65-річчя УНСоюзу активною участю в теперішній ювілейній кампанії. Новообраний Комітет в складі: Микола Граб — голова, Володимир Цимбала — касир, Богдан Мельник — секретар і Михайло Череш ньовський — зв'язковий з Лашину, заплянував влаштувати з цієї нагоди відповідну ювілейну імпрезу, сприяючою новій організаційної кампанії. Рівночасно делегати поодиноких Відділів зобов'язалися в цій кампанії приєднати такі квоти нових членів: Відділи 473 і 434 по 50 нових членів кожний, Відділ 471 визначив собі цю квоту на 40 членів а Відділ 465 на 25 нових членів, разом 165, а всі Відділи округи рішили приєднати до Союзу в цьому ювілейному році щонайменше 200 нових членів. На окрему увагу заслуговує невеличкий пластовий Відділ ч. 434, який зобов'язався збільшити кількість своїх членів УНСоюзу на свою рівно 250%.

У ЛОНДОНІ ПОЧАЛАСЬ ТРИДЕРЖАВНА КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ КИПРУ

ТУРЕЦЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЧУДОМ ВРЯТУВАВСЯ В КАТАСТРОФІ ЛІТАКА — ЗГИНУЛО 12 ОСІБ, МІЖ НИМИ 6 ЧЛЕНІВ ТУРЕЦЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ

Лондон. — У Лондоні почалась у вівторок 17 лютого конференція Англії, Греції і Туреччини з приявністю грецьких і турецьких репрезентантів з Кипру — у справі того середземноморського острова. Від середини минулого тижня перебувають в Лондоні міністри закордонних справ Греції і Туреччини, які переводили наради з міністром закордонних справ Англії, Селвином Ллойдом. Вони пред'явили англійському урядові проєкт злагоди, що його виготовили в Цюріху прем'єри Греції Константин Караманліс і Туреччини Аднан Мендерес. В минулу суботу, після успішних нарад трьох міністрів закордонних справ вистосували запрошення до представників грецьких і турецьких мешканців Кипру. Кипрський архиєпископ Макаріос, як теж турецький лідер д-р Фазіль Кучук, наражувалися окремо з англійським міністром Ллойдом, опісля відбували наради одні з одними. Всі настрої дуже оптимістично, знаючи, що теперішня невдача означала б катастрофу для мешканців Кипру і для їхньої святої єдності.

З-поміж названих вгорі прем'єрів Греції і Туреччини в конференції взяв уже участь грецький прем'єр Караманліс. Зате турецький прем'єр Аднан Мендерес перебуває в Лондоні у шпиталі, поранений у катастрофі турецького турбомоторового літака, що віз турецьку делегацію на Лондонську конференцію. Внаслідку густої мряки турецький літак, скерований радіоповідомленнями на летовище в Гатвіку, минув летовище і вдарив в ліс. Задня частина літака залишилася непошкоджена і саме там урядувались прем'єр Аднан Мендерес та шість членів його делегації. Зате 12 інших осіб, в тому половина членів турецької делегації, а решта — члени залоги літака — згинули. Перші на місці катастрофи знайшлися фармер з дружиною, що почули гук, коли літак вдарив об ліс. Турецького прем'єра завели спершу на поблизьку фарму, потім перевезено його до шпиталю до Лондону, віддаленого від місця катастрофи на яких 25 миль. У зв'язку з цією катастрофою відкликано заповіджене друге англійського боку участь у конференції беруть міністер закорд. справ Селвин Ллойд, міністер колоній Ленокс Бойд і губернатор Кипру Гю Фут. В дальший стадії конференції проводитиме її прем'єр Мекміллен, який проте в суботу виїздить до Совєтів з офіційними відвідинами. Сподіваються, що до часу закінчиться конференція в справі Кипру. За твердженням газет — єдиною трудністю, яку ще треба узгіднити, є подробиці щодо загарантування Англії військових баз на Кипрі, питання суверенности над тереном тих баз, терміну тривання баз і т. п. Зрештою, всі три уряди — Англії, Греції і Туреччини — вже погодились, а річ іде про згоду від грецьких і турецьких представників мешканців Кипру. Головну ролю грає тут архиєпископ Макаріос.

Покищо не передбачають зміни на становищі державного секретаря

Вашингтон. — Президент бажає собі, щоб державний секретар Джан Фостер Доллес залишався на свому становищі і виконував обов'язки, як йому дозволятиме його здоров'я, поки він сам, Доллес, почуватиметься на силах і захоче залишатися в активній службі. Таке заявив лідер республіканської меншости в Палаті репрезентантів Чарлз Галлек журналістам після своєї розмови з Президентом. Він підкреслив, що протягом „найближчих тижнів" не можна буде належне знати, наскільки 71-річний Джан Фостер Доллес, який перебуває у шпиталі з ствердженими познаками пістряка, могтиме урядувати. У вівторок Президент вдруге відвідав Доллеса у шпиталі. Недугу Доллеса розглядало консиліюм із трьох лікарів — д-р І. С. Равдін, професор хірургії медичної школи Пенсилвенійського університету, д-р Браєн Блейдс, професор хірургії медичного відділу Вашингтонського університету, і д-р Ральф Філіпс із шпиталю Меморіял в Ню Йорку. До Доллеса викликано також д-ра Гордона Зуброда, директора Крайового Інституту Пістряка. Видано бюлетин, який стверджує загальне добре почування Доллеса та повідомляє, що рішено не переводити дальшої операції. З усіх вільних країн світу напливають заяви керівних їх діячів з пріславлюванням Доллеса та висловлюванням надії, що він зможе керувати американською закордонною політикою в найближчих критичних місяцях.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Відкриття виставки акварель мистця Миколи Кричевського.** Заходом Об'єднання Мистців Українців Америки, відбулося в неділю дня 15 лютого ц. р., в залях Українського Мистецького Клюбу в Ню Йорку при численній участі відвідувачів. Вже першого дня виставки закуплено 14 акварель Кричевського. Виставка відкрита в суботи від години 8-ої веч. до 10 вечора, і в неділі від год. 12-ої в полудне до 8-ої вечора і триватиме до 1-го березня включно.

● **10-річчя існування Об'єднання Українських Педагогів Канади** буде відзначене в неділю, дня 1-го березня ц. р. святочними сходинами, що відбудуться в залі Українського Народного Дому при 191 Ліппінкатт. В програмі доповідь голови дир. Василя Кривоуса, проф. Володимира Радзикевича із ЗДА і інших. Після сходин відбудеться під проводом ред. В. Є. Левицького товариська вечірка з численним гумореском Ікера та ін.

● **Співаки і Любомир Мацюки**, що прибули востаннє з Бразилії до З'єдинених Держав Америки, виступлять із своїми концертами в деяких більших містах ЗДА і Канади. Покищо передбачені їхні концертові виступи в Дітройті — 15 березня, у Филаделфії — 22 березня, в Ню Йорку — 28 березня і в Ню Йорку — 18 квітня ц. р.

● **Президентом Асоціяції шкільних інспекторів** у канадійській провінції Алберта обрано на цей рік інспектора В. Ганночка з Едмонтону. Інспектор В. Ганночко є українцем активним і в українському церковному (він належить до української греко-православної парафії в Едмонтоні) і громадському житті.

● **Український інженер П. Весоловський**, що працює в англійській сталевій фірмі „Стартс ент Ллойдс" у Лондоні (Велика Британія), здобув широке признання за свій план перебудови цієї фірми, план, що передбачав перебудову цього підприємства і улєпшення його продукції. Був зреалізований цей плян на протязі десяти днів і здійснювання його було передаване в телевізії і коментоване в радіо.

В АМЕРИЦІ

● **Фундація Форда** призначила 150,000 долярів на дотації для 11-ох американських прозаїків і поетів. Ця сума має бути виплачувана впродовж двох років, а висота допомоги для кожного письменника визначатиметься потребами окремих авторів.

● **Японець Зенпія Ямашіта** демонструє в нюйоркському „Колізеї" 15 птахів-бакланів, які ловлять рибу краще за професійних рибалок. Треба лише одягти їм на шию ковнірець, щоб вони не ковтали зловлених риб. Кожного баклана Ямашіта продає за 15 долярів.

● **Директор Мостової Комісії** видав наказ поліцiянтам стріляти голубів, які сідають на мості над рікою Делавере, бо голуби занечищують свіжо помальований міст, спричиняючи цим іржавіння металевих частин. Поліцисти застрілили 400 голубів. Тов. охорони тварин запротестувало проти цього. Справу має вирішити Мостова Комісія в столиці стейту — Трентоні, Н. Дж.

● **Сенатор із Мізурі Стюарт Саймінгтон** заявив на пресовій конференції в Індіянополісі, що він не збирається кандидувати на президента в 1960 році. Колишній президент Гаррі С. Труман підтримував кандидатуру Саймінгтона, бажаючи, щоб він був наступним президентом ЗДА вибраний був з-ього стейту.

У СВІТІ

● **Папа Іван XXIII** поблагословив минулої суботи 18-особовий гелікоптер американської продукції який був першим літаком, що приземлився на території Ватикану. Папа прийняв залогу того гелікоптера на спеціяльній авдієнції і зрадів, діставши від неї в дарунку маленький модель того літака.

● **Москва** має з Іраном все ще формально важний договір з 1921-го року, за яким вона „має право" ввести свої війська на територію Ірану, якщо СССР був би загрожений з півдня. На цій підставі совєтське військо, нібито для забезпечення своїх кордонів, вмаршувало до Ірану в 1941 році. Тепер совєтська преса кричить про „небезпеку" від Ірану, уряд якого заявив, що веде переговори з ЗДА у справі військово - політичного союзу. Дипломати вважають, що це тільки шантаж, бо насправді Москва не зважиться ні на яку акцію, що могла б спричинити світову війну.

● **Гумберт II**, колишній італійський король, який живе в ролі політичного еміґранта в Португалії, офіційно заперечив, начебто його донька, княжна Марія Ґабрієля, мала одружитися з іранським шахом Різи Палеві і з цією цілію переходила на мусульманство.

● **Совєтська преса** широко подає деякі часописи, щоб Айзенгавер сказала своїй сестрі Гордон Мур, з якою перебуває на відпочинку в Арізоні, що, можливо, президент Айзенгавер по закінченні каденції житиме не в Геттисбурґу, Па., на своїй фармі, а на південному заході: стейті Арізона або в Каліфорнії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕЗАСТУПНА ЛЮДИНА

„Джан Фостер Доллес, державний секретар, пішов минулого тижня до шпиталю і раптом відкрив, що він — незаступний на Заході муж", — так починається стаття „Час кризи — без Доллеса" в останньому числі впливового й добре поінформованого тижневика „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" на 20 лютого ц. р. Себто: не він сам відкрив цю правду про себе, а світ, який до цього часу недоцінював його за його дійсними заслугами і вартостями. На це „відкриття" склалися дві причини: гостра міжнародна криза і несподіване важке занедужання Доллеса. І ось, під впливом цих двох подій, в Америці і поза нею, протягом ночі радикально змінилося відношення до Джана Фостера Доллеса: замовкли критики, зникли опоненти, в непам'ять пішли ще недавні оклики різномовних пацифістів, що домагалися димісії Доллеса. Замість цього в Сенаті лідер демократичної більшости, Линдон Джансон, закликає приявних помолитись за „улюбленого Джана Фостера Доллеса".

На цьому найновішому прикладі доказується знову подвійна істина: що діла виглядають так, як їх роблять люди, і правдивої індивідуальности не поменшить ніяка гостра критика. Всі ті, які закидали Доллесові його ніби різкість, „дерев'яність", аподиктичність, брак гнучкости, непослідовність і церебральне теоретизування, раптом признають, що в такій кризовій порі, як теперішня, Доллес єдиний і найкращий політик, якому з повним довір'ям можна доручити керму закордонної політики на непевних і бурхливих хвилях. Газети цитують вислів одного видатного діяча Демократичної партії, отож особи не дуже прихильної Доллесові, який об'єктивно признав, що „Доллес знає більше про проблему міжнародної політики, ніж будь-хто з американців". Приятелі чи противники, звеличники чи критики, всі американські патріоти без різниці партій визнають конечність протиставити совєтському натискові твердість, рішучість, докладне знання совєтської дипломатичної техніки і величезну терпеливість та діялектичний хист у переговорах з большевиками. І саме всі ці прикмети має Дж. Ф. Доллес.

Тому глибоке стривоження проявилось в усіх західних столицях і, передусім, у Вашингтоні, на вістку, що недуга Доллеса куди поважніша, ніж спершу гадалось. Відновлення познак пістряка, зоперованого три роки тому, поруч із 71-річним віком недужого насувають думку, що цей діяч вже не зможе працювати по кільканадцять годин на добу як раніше, і товкти собою літаками по всьому світу. Покищо през. Айзенгавер і його оточення вірять, що Доллес зможе до кінця каденції теперішнього уряду, себто до січня 1961 року, виконувати частинно функції керівника державного департаменту, з розподілом праці серед існуючих заступників державного секретаря та його асистентів. Але, очевидно, повага держави вимагає повного заступництва на великих міжнародних конференціях. Чи зможе Доллес репрезентувати ЗДА на конференції міністрів закордонних справ з участю Совєтів у квітні-травні цього року?!

Покищо, з уваги на недугу Доллеса, відкликано вже конференцію міністрів закордонних справ НАТО, передбачувану на половину березня. През. Айзенгавер з таким довір'ям покладався на Доллеса в усіх справах закордонної політики, що він і далі заперечує, начебто на становищі державного секретаря має швидко прийти зміна. А втім, перебування Доллеса у шпиталі мусить піддавати думку про потребу такої зміни. Газети називають багатьох кандидатів бо — безумовно — американський політичний світ багатий на людей з розумом, досвідом і хистом. Читаємо прізвища амбасадора в Об'єднаних Націях Генрі Кебота Ладжа, колишнього команданта НАТО генерала Альфреда Ґрунтера, колишнього високого комісара в Німеччині Джана МекКлоя, кол. губернатора й двократного кандидата на президента Томаса Дюї. ... вказується на високі кваліфікації обох теперішніх заступників Доллеса, Крістіяна Гертера і Даґлеса Діллона з поважним дипломатичним стажем і знанням світу. А все ж трудно знайти людину, яка не тільки була б дипломатом і знала істоту комунізму, але й уміла тісно співпрацювати з Президентом і ладнати з Конгресом, мала прегарні зв'язки з пресою і втішалася глибокою пошаною серед союзників.

Тому лідер сенатської більшости Джансон закликав молитися за видужання Доллеса. Бо рідко трапляються люди, які самі, силою свого духа, своїх поглядів і свого характеру — творять історію. І хоч незмінною залишається засада, що немає незаступних людей, то тим не менше є такі індивідуальності, що їх можна заступити тільки формально, але не можна заступити їхньою справжньою вартістю. Такою людиною є саме Джан Фостер Доллес.

БІЙ ЗА ВАРТІСТЬ ДОЛЯРА

Цьогорічна праця в обох палатах Конґресу відбувається під знаком боротьби за вартість доляра. Президент Айзенгавер майже в кожному своєму зверненні заявляє й повторює з притиском, що найважливішою річчю є втримати федеральний бюджет на найближчий фінансовий рік, що починається 1-го липня 1959-го року, на якнайнижчому рівні, тобто на рівні коло 77 більйонів долярів. Одночасно з цим Президент підкреслює, що конче треба поборювати інфляцію, яка почне зростати, якщо Конґрес прийме новий бюджет із поважнішим дефіцитом.

Президент уже звертався в цій справі за підтримкою до народу, промовляючи в телевізії й радіо, а також говорячи 11-го лютого на зборах членів Крайового Кооперативного Товариства сільських електрівень. „Ми повинні, — сказав він тоді, — жити так, як дозволяють фінансові засоби країни, бо найважливішою для нас проблемою є оздоровлення економічного життя".

Але Конґрес і громадянство не дуже то прислухаються до закликів Президента. Представники Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій заявили, що вони не можуть послухати Айзенгавера і мусять домагатися збільшення заробітків, бо інфляцію доляра спричиняє не ріст робітничих прибутків, а захланність власників підприємств, які підвищують ціни на товари і тим знецінюють валюту. Присутні на згаданих вище зборах вирішили просити Конґрес не зменшувати відсотків від позичок на будову сільських електрівень, до яких тепер уряд мусить докладати з федеральних фондів. Спікер Палати Репрезентантів, представник партії, яка має переважну більшість у Конґресі, Сем Рейбирн заявив, що Конґрес не зменшуватиме федеральних видатків на сільські електрівні.

З цього виходить, що і представники зорганізованого громадянства і конґресова більшість не турбуються тим, що вартість доляра обнижується, але хочуть теперішній ріст економіки прискорити через збільшення федеральних видатків.

Чому так діється?

Чи члени Конґресу і провідники АФП-КІО не розуміють значення інфляції? Чи широкі маси населення не бачать, як дорожчають молоко, хліб, м'ясо, одежа, ліки, авта і все інше? Чи не пригадує статистичне бюро департаменту праці кожного місяця, що індекс цін на товари щоденного вжитку в порівнянні з індексом цін 1947-1949 років підвищився більше як на 23 відсотки? Все це люди знають, як знають і те, що впродовж останніх 20-ох років купівельна сила доляра впала майже на 50 відсотків. А проте, не чути протестів проти цього зловісного явища, бо люди живуть міражем збагачування, що його витворює збільшення заробітних платень.

Американці не беруть собі до серця небезпеки інфляції, бо вони не знають такої інфляції, яка зруйнувала була економіку деяких европейських держав (Німеччина, Франція, Польща), коли то домашні господині ходили на базар із кошиками, напханими безвартісними паперовими грішми. Не уявляючи собі „ґальопуючої" інфляції, американці не турбуються повільним її зростом, бо утотожнюють „гроші" з „багатством", проти чого майже 200 років тому протестував відомий економіст Адам Смит.

„Гроші" і „багатство" — це не синоніми, бо коли державна скарбниця випускає два більйони долярів нових банкнотів, то це зовсім не означає, що багатство держави зростає за одним махом на таку саму суму. Дійсне багатство країни — це те, що вона продукує і консумує. Це харчі, які споживаємо, одежа, в якій ходимо, доми, в яких живемо; це — залізниці, автостради, авта, кораблі, літаки, фабрики, школи, церкви, театри, піяніна, образи і книжки. Отже, помилково було б думати, що, маючи більше „грошей", можна мати більше всіх тих речей, про які вище згадано.

Проте, є ще й іншого роду прихильники інфляції, які твердять, що збільшенням федеральних видатків (бо вони є проти збільшення податків), значить збільшенням державної заборгованости, можна підвищити продукцію і зліквідувати безробіття. Ці люди забувають про те, що, випускаючи більше грошей, вони здорожчують товари й працю. А подорожчання товарів спричиняє те, що отой зріст економіки буде здаватися більшим, ніж він є в дійсності, бо частина грошей не буде означати адекватного зросту економіки (багатства) країни. Але одночасно велике число людей, яке живе з емеритур і не бере участи в продукції, мусітиме обнизити рівень своєї життьової стопи, бо матиме зменшені прибутки при незменшених потребах.

Досвід попередніх інфляцій в інших державах не завжди йде на користь, бо не завжди беруть його під увагу, розбудовуючи економіку та поборюючи рецесію в промисловості. Найбільше таких економістів є в колах Демократичної партії. Вони твердять, що повне затруднення і найвищу продукцію можна осягнути збільшенням федерального бюджету, видаючи якнайбільше грошей на будову шкіл, шляхів, осушування землі та інші публічні праці. Це, мовляв, оживить рух і в інших ділянках економічного життя. Але при цьому вони не звертають уваги на федеральну заборгованість, яка вже тепер становить коло 280 більйонів долярів, отже майже в чотири рази більше від однорічного федерального бюджету. Згадуваний уже Адам Смит писав у 1776 році, що позбутися державних боргів не легко. Треба 20 років платити по 14 більйонів дол., щоб погасити теперішню заборгованість. А щорічні відсотки від тієї заборгованости? Чому прийдешні покоління мусітимуть платити за наш добробут, з якого ми користаємо?

Чому 12 мільйонів осіб, які живуть із соціяльного забезпечення, кожного року мусять втрачати по два і навіть по три відсотки своїх пенсій внаслідок інфляції доляра? Легко можна було б відповісти на всі ці запити, якби члени Конґресу дивилися на економіку країни зі становища чисто господарського.

Але при вирішуванні економічних проблем немалу ролю грає і політична ціль обох партій, заступлених в [illegible]. Не можна дивитися на ек[illegible]ку держави і не звертати при цьому уваги на те, що діється закордоном. СССР не керується жадною економічною теорією, він має одну ціль перед собою: запанувати над світом!

Тому вільні країни світу, в проводі яких стоять ЗДА, мусять вирішувати справу своєї економіки так, щоб не занедбувати оборонної проблеми. А ця проблема коштує більше як половину всіх видатків федерального уряду.

При добрій волі і при чисто економічній, а не політичній, розв'язці бюджетової проблеми можна одночасно виграти і бій за доляр.

НЕДОЛІКИ ЧИ СИСТЕМА

„Життя наше квітне, радянські люди зводять величні будови, створюють нові машини, вже сягають у міжпляпетний простір, добиваються небувалих урожаїв, високої продуктивности худоби", але — доповнюючи ці дитирамби якогось М. Шибика із статті „Важливе завдання преси", надрукованої в „Радянській Україні" з 7-го червня м. р. — треба сказати, що не щастить цим „радянським людям" ніяк із такою звичайною справою як одержування журналів чи купування книжок... Скарги й жалі на неможливість добути за власні гроші щойно видану книжку чи журнал проривають час від часу на сторінки підсовєтських газет і дають картину справді вже таки совєтської відсталости й заскорузлости.

Друкують ці скарги й жалі підсовєтські газети звичайно дуже обережно і рідко — малими дозами. Київська „Літературна Газета" лише спорадично подає в листах до редакції делікатно висловлені закиди того або іншого літературознавця, науковця чи й студента, які інтерпелюють Міністерство культури УССР і правління видавництв у справі абсолютної неможливости придбати бажану їм книжку або журнал. Так, наприклад, один із харківських літературознавців жалівся в „Літ. Газеті" на те, що йому не доставляють поштою передплаченого журналу „Радянське Літературознавство". В цій же газеті в числі з 11 квітня м. р. якийсь О. Гринчук стверджував, що в книгарнях Вінниці, Могилева Подільського взагалі не можна купити творів Остапа Вишні, Олекси Довженка, Андрія Головка. На те саме скаржився в листі до редакції „Літ. Газети", надрукованому в числі з 25 липня м. р. студент М. Гавриленко з міста Жданова над Озівським морем, стверджуючи, що в цілій області він не зміг дістати книжки „Зачарована Десна" Олекси Довженка, а також поезій Сосюри. В книжкових крамницях йому відповідали, що на ці книги ... немає попиту і тому їх не спроваджують. В дійсності справа виглядає цілком інакше. Українські книжки друкуються такими малими тиражами („Зачарована Десна" всього 5,000 примірників, книжка В. Юрченка „Деякі питання поетичної творчости" 3,500 примірників), що їх не вистачає не тільки на продаж, але навіть для бібліотек. Також, як виходить з друкованих у совєтській пресі листів, завідувачі деяких книготорговельних центрів і книгарень саботують українські книжки свідомо, не замовляючи їх, мовляв, на ці книжки немає попиту, або просто промовчуючи чи приховуючи повідомлення про вихід нових книжок від читацької публіки. Так було, наприклад, у згадуваній М. Гавриленком книгарні в місті Жданові.

З кореспонденції якогось В. Білоусова, надрукованої в київській „Радянській Культурі" (орган міністерства культури УССР) 31 серпня м. р., виходить, що саботування української книжки збоку різних „завідувачів" може приймати форми просто варварського нищення книжок. Так, наприклад, було в Херсонському облкниготорзі, установі, що має обслуговувати книжкою не лише місто Херсон, але й Каховку, Генічеське, Асканію Нову і Нову Каховку. Внаслідок недбайливости і поганого господарювання в книгарнях цього облкниготоргу в одному „тільки підвалі по вул. Горького — як стверджує Білоусов, називаючи це варварство „казенним, безвідповідальним ставленням" — загинуло літератури на 710 тисяч карбованців". В ще іншій книгарні, в Могилеві Подільському, совєтські книготорговці винайшли ще успішніший і дохідніший спосіб ліквідації української книжки: вони перетворюють на макулятуру неходові, мовляв, видання, в тому числі й українську мистецьку літературу, спаковуючи її в мішки і продаючи на перероблення до папірень (Див. „Літ. Газета" ч. 67 з мин. року). Деякі ж книжкові крамниці, як, наприклад, на Харківщині, магазинують одержані книжки так, що вони взагалі не попадають на очі покупців, мовляв, „книга не псується, вона може полежати". Наявність такої книжкової політики виявили якійсь Ф. Гапон і Н. Воробйов у своїй кореспонденції п. н. „Книжкові магазини Харківщини", надрукованій в „Радянській Культурі" в числі з 13 листопада м. р.

Стан з українськими книжками в „Українській ССР" такий фатальний, що про нього мусіли заговорити навіть українські письменниці Марія Пригара і Наталя Забіла у надрукованій в „Літературній Газеті" з 15 грудня м. р. статті п. н. „Поліпшити торгівлю книгами", в якій вони протестують проти низьких тиражів книжок і проти практики „розповсюджування цих книжок". „У нас не вистачає книжок українською мовою, — жалілася обидвом письменницям бібліотекарка з Миронівки, Київської области. Нас обвинувачують в тому, що ми не комплектуємо бібліотеку українськими книжками. Та що ж вдіяти, коли на наші вимоги колектор частенько відповідає, що таких книжок немає". Подавши подібні приклади з інших бібліотек, авторки статті стверджують, що „трапляються ще такі курйози: так

(Закінчення на стор. 4)

Любомир О. Ортинський

ПОЛЯК ПРО ПОТРЕБУ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ СПІВПРАЦІ

Є відрадним явище, що, в противагу до тих поляків, які нічого не навчилися з минулого і ще завжди думають чи фантазують категоріями „моцарства від моря до моря" і окупаціями „землі нічиєї", забирають слово інші поляки, які на підставі великого політичного досвіду і оцінки міжнародного положення приходять до переконання, що тільки тісна співпраця між польським і українським народами може забезпечити обидвом країнам краще майбутнє.

В даному випадку занотовуємо виступ проф. графа Романа Міхайловського, викладача Нюйоркського університету, колишнього адьютанта маршала Й. Пілсудського і довголітнього дипломата в ранзі амбасадора. Цей виступ мав він у Колумбійському університеті в рамах дискусійних вечорів „Українського кола" 13 лютого 1959 р.

„Польсько-українські стосунки у візії майбутнього" — були темою доповіді, яку запропонував проф. Р. Міхайловський Управі Української Студентської Громади при Колумбійському університеті і в якій з'ясував свої погляди та аргументував конечність польсько-української співпраці. Ствердивши, що в теперішньому укладі міжнародних сил тільки великі потуги чи бльоки держав з відповідним людським і економічним потенціялом можуть зберегти свою підметність, і що доля малих і навіть середніх держав силою об'єктивних умов деґрадована до предмету міжнародного життя, Міхайловський дав оцінку сучасного економічного потенціялу України й Польщі, завершивши її ствердженням, що ні одна, ні друга країна не всилі одинцем зберегти себе в міжнародній констеляції, як суб'єкт дії. З другого боку, він указав на першорядне стратегічне й економічне значення обидвох країн, території яких завжди притягатимуть до себе увагу великих потуг, зокрема при всяких експансіях Заходу на Схід і навпаки. І щоб не стати „футболом" великих потуг і, врешті, запевнити своїм народам стабільність і добробут, а передусім, щоб зберегти свою національну підметність, Україна і Польща мусять злучити свої сили в надрядному „бльоці" і разом з іншими сусідніми народами пробувати творити власну потугу східньо-европейського простору.

Розглядаючи можливі варіянти співвідношення між великопотугами, доповідач висловив погляд, що, на випадок розвалу СССР, на одно з перших місць, як творча сила свого простору, висунеться Україна, і що для збалянсування сили інших потуг, передусім Німеччини та Росії включно з евентуальною загрозою збоку Китаю, їй треба буде включитися в бльок чи співтворити власну велику силу. На його думку, Польща і Чехо-Словаччина є природніми союзниками цього бльоку, що може стати поважною економічною силою.

Крім доцільности такої співпраці і створення власної потуги, Міхайловський не еляборував детальніше запропонованого пляну, хібащо уточнив його, відповідаючи на запити в тому напрямі: побіч України й Польщі, як твердого ядра бльоку, до нього повинні включитися всі інші народи Східньої Европи (чехи, словаки, угорці, румуни, болгари, балтійські народи); зберігаючи самобутнє культурне життя поодиноких народів, членів бльоку, в політично-економічному відношенні вони діють як цілість, маючи на увазі силу бльоку, а не його складових частин; національні границі між поодинокими народами в бльоці устійнюються на базі „засягу культурного впливу народу".

Тоді, коли до вище з'ясованих уточнень про бльок можна і треба мати застереження (неясність „культурного впливу", як критерія для визначення границь, що його куди справедливіше заступає етнографічний принцип; інтерес бльоку та національний інтерес і можливі в зв'язку з тим ускладнення; проблема керівництва чи супремації в бльоці), саму ідею творення в нашому східньо-европейському просторі власної, спільної потуги середніх і менших народів треба розцінювати як правильну і своєчасну. Живемо в добі великопростірної економіки з тенденціями до світової; завжди існує загроза для середніх і малих народів стати предметом політики великих потуг; народам нашого простору треба довшого періоду стабільности міжнародних стосунків, принаймні в нашій ерії, щоб двигнути себе з руїн, заподіяних російсько-совєтським імперіялізмом і колоніялізмом. Позитивним теж є факт, що висловлює все це визначний польський діяч польської незалежности 1919-1939, бо це є доказом проґресу польської політичної думки, принаймні у частини поляків. Як знаємо, ще недавно польська „державна рація", як її розуміло міністерство закордонних справ Бека, будувала свою „потугу" на альянсах із західніми потугами, передусім з Францією, і в ролі „французького поліціянта" на Сході Европи бачила своє майбутнє. Про те, що треба насамперед впорядкувати відносини із сусідами, що треба мати концепцію, а не жити короткодистансовими „потягненнями", як це залюбки робив кол. міністер Бек і його люди — навіть не було думки. А коли й існувала десь на побічній дорозі польської політики „візія" польсько-української співпраці і порозуміння, вони не мали будь-яких шансів на реалізацію, бо в своєму заложенні були виявом польських імперіяльних амбіцій.

Запропонована Міхайловським концепція, при всій її загальниковості і при всіх застереженнях, які треба до неї мати і на які ми вже вказали, замітна, а через це й гідна уваги, бо вона, принаймні деклямативно, вільна від хронічної польської короткозорости.

ЗИМОВЕ

Ти думала
    про мене у юрбі,
В базарнім шумі,
    в метушні різдвяній,
І серце билось
    ніжністю в тобі,
Коли гадала:
    Що б хотів коханий?

Ніщо не може
    радість більшу дать,
Як думка ніжна,
    серця твого спомин, —
То Божа ласка,
    Божа благодать,
Що раб смиренний
    може й недостоїн.

Ти думала...
    Як солодко це знать,
Коли кругом зима
    пісні співає,
І всі стежки твої
    під снігом сплять
В моїм саду,
    що так весни чекає.

М. І. МАНДРИКА

М. Мінський

З БАНДУРОЮ ПО ЕВРОПІ

(Жовтень-грудень 1958 року)

(4)

Від Парижу цього було цілком досить. Загально вважалося, що Париж здобутий. На другий день радіокоментатор дав надзвичайно високу оцінку, яка спричинилася до успіху другого концерту. Зранку появилася в одному часописі в рубриці „Що кума сказала" — замітка, що, мовляв, учора до залі, де відбувався український концерт, викликано посилений відділ поліції для наведення порядку. Коло 700 осіб, що хотіли дістати квитки, дерлися до каси, але жадного квитка вже не було.

Треба признати, що французький менаджер, надиво рухливий і здібний, зробив для Капелі колосальну прислугу. Він постарався про наш виступ у телевізії і радіо. Знайшов фільмових продуцентів і так їх заінтриґував, що вони приїхали в Париж, послухали два наші концерти і підписали контракт на фільмування. В переговорах менаджер зумів дістати від них потрійну ціну.

Саме фільмування відбулося в Мюнхені, але про нього річ буде пізніше.

Взагалі Париж був місцем полювання на Капелю.

Прибули представники лондонської телевізійної програми, представники солідної німецької компанії для записування рекордів і багато інших бизнесменів. Акції Капелі підскочили вгору. Безумовно, це було б неможливе без европейського імпресаріо. Таким чином Капеля набирала розголосу в европейському маштабі. Українське мистецтво, культура і пісня виходило на міжнародний ринок. А це ж була мрія не тільки нас, учасників подорожі, а й Вас усіх, що щиро бажали нам успіху і щедро давали на фонд.

Мушу ще згадати про відвідини могили Симона Петлюри. Ці відвідини накручено на фільм, який незабаром можна буде побачити. Після того, в неділю, перед концертом українці влаштували для нас прийняття в одній із заль готелю.

Цікавою подією в Парижі була інтервенція совєтського посольства до дирекції театру із протестом проти нашої реклями, де вжите було українське ім'я, і запереченням, що ми репрезентуємо Україну. Мовляв, купка якихось там зрадників-еміґрантів, що проживають постійно в Америці, не має права репрезентувати українську культуру. Вони, мовляв, американські громадяни і не мають нічого спільного з Україною.

Коли дирекція театру большевиків не задовольнила, вони вдалися до місцевого менаджера, пана Жиро, вимагаючи змінити рекляму з назвою „Україна" на рекляму американську або яку завгодно. Пан Жиро дипломатично дав згоду цю справу переглянути, але в дійсності нічого для них не зробив.

Подібного роду ситуація склалася в Бельгії. Але про це пізніше.

Швайцарія

27-го жовтня, в понеділок, Капеля попрощалася з Парижем і перелетіла до Швайцарії.

Ця країна не була занадто фортунною для нас, з огляду як матеріяльного, так і кліматичного. Не встигли ми приземлитися, як свіже гірське повітря вплинуло неґативно на значну частину співаків. Грипа, бронхіт і інші горлові хвороби кинулися на капелян. Тим, що ще трималися, доводилось рятувати ситуацію.

У Швайцарії відбулося 4 концерти: в Цюріху, Льозанні, Женеві і Базелі. Не пощастило нам і з реклямою — не було шумної преси, радіо і т. д. Лише афіші та часом скромні згадки в часописах. Мало того, всюди нас трактовано, як українців, приналежних до Росії, або просто як росіян. Можна здогадуватися, що ця маленька, вічно невтральна країна, не хоче втручатися в непорозуміння між совєтами й Заходом, що більше — старається заавансуватись перед совєтами. І тому „балалаєчний настрій" домінує в тій країні. Безліч російських хорів прищепили населенню свій смак і традицію. Не одне турне треба ще відбути, щоб швайцарці бандуру стали називати таки бандурою, а не балалайкою, мандоліною чи ґітарою.

Публіка на концертах була нечисленна. На виступи незнаної групи швайцарці не ходять.

У Женеві, після концерту до мене підійшов український співак, Олег Нижанківський, що проживає в Швайцарії, і з сльозами на очах жалував, що було так мало присутніх. „Знаєте, — сказав він, — тут на тиждень відбувається чотири-п'ять чужинецьких імпрез. Можете собі уявити, яка пересиченість".

Але позитивним фактом було те, що вся преса, всі рецензенти в один голос ствердили високу якість Капелі, оригінальність строїв і інструментів. Деякі поставили Капелю вище за хор Жарова, відмічаючи природність її співу, чистоту фолкльору, свіжість і красу української пісні. Танців не поставили на професійний рівень, але в танцях заімпонували критикам натуральність і безпосередня народність. Швайцарська публіка холодна і обережна. Одначе, по кількох піснях спокій швайцарців заломлювався, і вони впадали в екстаз. Це було незвичайним явищем. Про гучне тупотіння ногами в залі один рецензент таки мусів згадати, кажучи: „Для Швайцарії — це рідкість". Швайцарська преса дуже шкодувала, що залі не були повні, і всіх запрошувала обов'язково відвідати другий концерт.

Декілька відгуків з преси:

„Журналь де Женев": — ... Бандура — інструмент з бездоганним звучанням. Щодо хору немає разчарувань: ми почули прекрасні голоси — могутні баси, барвисті баритони, срібні тенори. В інтерпретації пісень, від мелянхолійного характеру до бравурно-героїчного, повно контрастів. Співаки володіють неперевершеним мистецтвом нюансів...

„Трибуна Женеви": — ... малочутливий до слов'янського чару, я мав застереження до всього ансамблю, бо думав — зустріну ансамбль на зразок донських козаків. Але після перших пісень я заспокоївся. Ці 35 хористів з бандурами, звуки якої нагадують клявесин, здобули ефект, творячи гаму широких нюансів. Цей вечір дав нагоду пізнати вокальний ансамбль, що якістю своєї хорової техніки і солістів залишив незабутнє враження.

(Далі буде)

ВІСТІ З КАНЦЕЛЯРІЇ ЗУАДКОМІТЕТУ

1. Елизабет на першому місці у збірці Коляди.

Як і попередніми роками Злучений Український Американський Допомоговий Комітет переводить збірку КОЛЯДИ, що є головним джерелом фондів на допомогову акцію цієї нашої харитативної установи. Збірку переводять окремі громади й організації за збірковими листами ЗУАДКомітету, як теж і окремі жертводавці пересилають свої вплати безпосередньо до канцелярії ЗУАДКомітету, як відгук на святочне звернення. Деякі громади вже прислали висліди переведених збірок. В дотеперішній акції на першому місці збірки Коляди на цілі ЗУАД Комітету стоїть невелика, але патріотична і добре зорганізована громада у місті Елизабет, в стейті Ню Джерзі. Від цієї громади наспіла вплата у висоті 588.00 дол. разом із листом, підписаним заслуженим діячем громади Елизабет головним касиром Українського Народного Союзу п. Романом Слободяном такого змісту:

„Кожного року Центральний Комітет Українських Організацій міста Елизабет переводить збірку на Коляду і мені приємно вислати і цьогорічну збірку в сумі 588.00 долярів. Дуже жалію, що не можна було зібрати більшої суми. Були випадки, що наші промисловці заявляли, що вишлють свою коляду безпосередньо до канцелярії ЗУАД Комітету.

Остаю з пошаною

Роман Слободян".

Екзекутива ЗУАДКомітету складає щиру подяку українській громаді в Елизабет за переведену збірку Коляди і з приємністю стверджує, що саме громада в Елизабеті вже від кількох років веде перед у збірці Коляди на харитативні цілі. Якщо б слідом за Елизабетом пішли більші наші громади, як Ню Йорк, Филаделфія, Шикаго, Дітройт, тоді справа систематичної допомоги для українців в Европі, і головно в Польщі, чи Югославії була б вповні наладнана. Екзекутива теж просить усі громади, всі організації, і всіх збірщиків надіслати висліди збірок разом з листами до канцелярії ЗУАД Комітету на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa

2. Кошти переселення.

Переселенча акція, що її веде вже понад десять років ЗУАДК, продовжується, хоч і в меншій дещо мірі, далі. Все ще зголошуються на переселення до ЗДА українські родини, і ці переселенчі справи трудніші для полагодження не лише з уваги на вимоги іміґраційних приписів, але теж з уваги на потребу повного фінансування кожної переселенчої справи. Щоб дістати кредит для нових аплікантів на переселення, ЗУАД Комітет мусить дістати зворот коштів переселення від аплікантів, які вже прибули давніше і ще не розрахувалися за кошти переїзду. Як загально відомо, на покриття коштів переїзду аплікантів, ЗУАДК дістав кредит від Міждержавної Організації у формі безвідсоткових зворотних позичок. ЗУАДК розложив кожному новоприбулому його заборгованість на місячні рати і малими місячними ратами уможливлює сплату задовження. Екзекутива закликає всіх аплікантів, які мають задовження за кошти переселення, сплачувати цей довг систематично місячними ратами, щоб дати змогу ЗУАД Комітетові розраховуватися з Міждержавним Комітетом для Переселення в Женеві, і тим самим уможливити кредит для нових аплікантів. Гроші просимо слати на вище подану адресу ЗУАД Комітету.

3. Фонд Української Культури

Фонд Української Культури що був створений спеціяльно у висліді постанов Шостих Загальних Зборів ЗУАДК для матеріяльної запомоги для українських письменників, науковців, мистців і музик, дістав першу вплату від Редакції „Свобода" в сумі 347.00 дол., як чистий прибуток із Ювілейної Зустрічі „Свободи" з нагоди її 65-річчя. В середу 11. лютого ц. р. відбулось в Ню Йорку засідання членів Кураторії цього Фонду, в якому приймають участь УВАН, НТШ, Об'єднання Українських Письменників „Слово", Спілка Українських Журналістів, Об'єднання Мистців Українців в Америці, Український Музичний Інститут і Український Театр в Америці. Нарада Кураторії затвердила діяльність тимчасової Управи Фонду Української Культури (голова — Григорій Костюк, секретар — Остап Тарнавський), прийняла правильник і намітила дальший плян діяльности. Кураторія звертається до всієї української громади з проханням дати повну підтримку Фондові Української Культури, що його завданням забезпечення побутових умов життя всім працівникам української культури. Вплати на Фонд проситься присилати на вище подану адресу ЗУАД Комітету з зазначенням, що це вплата на „Фонд Культури".

4. Допомога.

ЗУАДК вислав чергову допомогу у формі грошових дотацій, а саме для: НТШ у Сарсель — 196.00 дол., за два перші місяці 1959 року, УВУ у Мюнхені — 140.00 дол., за два перші місяці 1959 року, УТГІ у Мюнхені — 84.00 дол., за два перші місяці 1959 року, Незалежної Асоціяції Совєтознавства — 140.00 дол за два перші місяці 1959, Комітетові Опіки над П. Петлюрою — 200.00 дол., за два перші місяці 1959. Висилається допомога для українців у Польщі у формі харчових, одежових і постелевих пакетів за поіменним списком аплікантів.

Вся допомога ЗУАД Комітету залежить від висліду збірки Коляди, тому Екзекутива ЗУАД Комітету просить про скорий розрахунок із переведеної збірки Коляди на Суспільну Службу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет

● **Філіппінський амбасадор,** ген. Карльос Ромульо, виїхав до Манілі у зв'язку з підготовою нового договору між ЗДА і Філіппінами. Філіппінці рішуче домагаються права судити американських вояків за проступки, доконані на філіппінській території. Генералові Ромульо закидують його земляки, що він „занадто великий американофіл". Офіційно заявлено, що він незабаром вернеться до Вашінґтону.

● **Сестра Єлисавети II,** Маргарита у жовтні ц. р. поїде в офіційному характері до Ніґерії на свято проголошення самостійности Ніґерської Федерації.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Аллентавн, Па.

Концерт Українського Чоловічого Хору в „Лігай Велі".

В неділю, 11-го січня ц. р. українська суспільність в Аллентавн, Па., знову мала нагоду насолоджуватися українськими піснями, тим разом нашими незрівнянними колядами, що їх співав в залі „Лагай-Сінґербунду" відомий зо своїх давніших виступів — „Український Чоловічий Хор в Лігай Велі". На протязі п'яти років диригентом цього хору був здібний та відданий українській співацькій справі — п. Олекса Дідух: З його виїздом не переривалася довголітня співацька традиція членів цього хору, любов до української пісні не завмерла. Хористи далі сходилися на свої проби кожного тижня, бодай повторювати вивчені попередньо пісні, щоб таким чином задержати цей золотий поміст, що десятками років в'язав в одно старше й молодше покоління українців цього міста й околиці.

З початком листопада м. р. диригентом нашого хору став молодий диригент, п. Володимир Двораківський, тутешній уродженець, що від дитячих своїх років полюбив цілим серцем українську пісню, що нею захопився був всеціло. Він покінчив вищі педагогічні студії в Колумбійському університеті, а тепер працює учителем музики в „Джуньйор Гай-скул" у Вестфілді, Н. Дж.. Він за короткий час приготовив різдвяний концерт, що складався з 14-ти точок. Прибуло на цей виступ понад триста любителів української пісні. До програми входили такі твори: 1. Бог Предвічний, 2. На Йорданській річці, 3. Що то за предиво, зі сольоспівом Всеволода Бондарчука. Дальше слідували такі: „Щедрик", виконання англійською мовою, „На Рождество Твоє", зі сольоспівом Мирона Гирейчака, „Тебе, Боже, хвалимо", англійськор мовою та „Єктенія на Воздвиження Чесного Хреста". Це була перша частина програми.

До другої частини концерту ввійшли такі українські народні пісні:: „Встає хмара з-за Лиманау", „Прометей", „Засяло сонце золоте", „Грай кобзарю", „Ой, дівчино шумить гай" та „Коломийка" Гнатишина, у виконанні солістів Боднарчука і Вол. Фартуха. Дуже удатно акомпанiював на фортепіяні д-р Степан Блащак.

Цей хор складається здебільша з тут народжених людей, але його спів, зокрема дикція — зовсім бездоганні. Також його музична техніка,

Володимир Двораківський

як наприклад перехід із „димінуендо" в „кресцендо" та інші музичні деталі робили враження направду мистецького ансамблю, віддавали публіці всю красу й мелодійність української пісні. Публіка була захоплена його виступами та на її домагання хор проспівав декілька додаткових пісень. Були голоси з-поміж публіки, що це не аматори - співаки, а — професіонали. Причинилися до такого успіху диригентські здібності п. Двораківського, як також відданість справі і ентузіязм співаків, в результаті чого — успіх цього різдвяного концерту був направду поважний.

Є всі дані на те, що при дальшій інтенсивній і пляновій праці цей хор може стати одним із кращих українських хорів, а це тимбільше, що співпраця і тісна дружба поміж нашими співаками — велика. Їх не ділять ані конфесійні, ані політичні бар'єри, а єднає їх в один моноліт любов до української пісні, глибока пошана до старих українських традицій, привезених сюди їхніми батьками з далекої Батьківщини, України!

Треба згадати, що програму цього вдатного концерту виголошував п. Володимир Пипюк, один з найстарших та найбільш відданих членів цього хору. Він привітав приявних на залі нашим стародавнім святочним привітом „Христос Раждається", а потому подякував всім за участь в цьому духовному, національно-музичному бенкеті, як також склав подяку за матеріяльну підтримку для хору. Обіцяв, що під вмілим проводом нового диригента, п. Володимира Двораківського, хор постарається збагатити свій репертуар українських піснень, щоб другим разом виступити з новою та ще кращою програмою.

Після цього п. Володимир Пипюк сказав: З нашою піснею - молитвою „Боже Великий, Єдиний" згадуємо наших братів та сестер на Рідних Землях наших. Просімо Всевишнього, щоб безталанна наша Батьківщина, далека Україна, мужно й по геройськи несла свій страдницький хрест — аж до дня славного її воскресіння . . . **С. М.**

● **Мусульманська повстанська армія в Альжирі** начислює кругло 17.000 вояків — твердять французькі старшини. Проти них стоїть реґулярна французька півмільйонова армія. Проте, французам трудно зліквідувати партизанський рух бо вони не можуть знищити недосяжних центрів, звідки революціонери керують військовими операціями. В останньому французькому повідомленні сказано про знищення 200 мусульманських партизанів, які перейшли до Альжиру з Тунісії.

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що з нагоди 65-річчя „Свободи" надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на II фонд та на фонд II видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 21.

І. Дідоха, Ніюарк	$ 20.00	Т. Гуль, Ст. Айленд	1.00
О. Дубчак, Голійок	5.00	М. Гарасимів, Добс Феррі	1.00
М. Шкорута, Ірісвіл	5.00	К. Гарасимів, Мілвокі	1.00
Д-р Л. Мостович, Ваверлі Г.	5.00	О. Городиський, Шикаго	1.00
К. Кешаник, Лімапорт	5.00	С. Чабан, Честер	1.00
А. Рудницький, Монтреал	4.00	С. Хомяк, Шикаго	1.00
П. Бережницький, Ню Йорк	4.00	І. Чопко, Елмайра	1.00
П. Чорнома, Морічес	4.00	М. Бедзик, Клівленд	1.00
М. Семків, Шикаго	4.00	І. Белуга, Когоес	1.00
В. Костер, Мавтенсайд	4.00	М. Бойчук, Ню Йорк	1.00
В. Бузако, Ніагра он Лейк	4.00	Р. Мільникевич, Бруклин	1.00
І. Іваньців, Вілловдейл	3.00	М. Мотлук, Шикаго	1.00
Д. Кришталович, Вудбайн	3.00	В. Чуйко, Ром	1.00
П. Шавалюк, Филаделфія	3.00	В. Цюпка, Гартфорд	1.00
І. Білоус, Ст. Пол	2.75	П. Хімка, Нікольсон	1.00
П. Дильовський, Рачестер	2.50	І. Русак, Бет	1.00
М. Федоринець, Гемтремк	2.00	І. Олійник, Бет	1.00
Н. Буган, Кренбурі	2.00	С. Сеник, Дітройт	1.00
Г. Кальнович, Бруклин	2.00	К. Сіка, Клівленд	1.00
З. Глюх, Річмонт Глє	2.00	І. Самуляк, Боффало	1.00
В. Лесів, Вудбайн	2.00	С. Сакман, Форест Глє	1.00
І. Юрків, Шикаго	2.00	О. Шляпак, Шикаго	1.00
о. С. Гарванко, Вакав	2.00	М. Сидорук, Фултон	1.00
о. Г. Павловський, Ню Йорк	2.00	Л. Шелевич, Шикаго	1.00
Е. Затоцький, Филаделфія	2.00	Г. Стельмах, Дітройт	1.00
Н. Тутка, Тейлор	2.00	М. Сторожинський, Геркімер	1.00
С. Пилипенко, Филаделфія	2.00	І. Слонський, Сиракюз	1.00
Н. Ганас, Шелтон	2.00	М. Дидик, Сиракюз	1.00
І. Дацишин, Літл Фолс	2.00	М. Диміцький, Филаделфія	1.00
В. Мельник, Бренфорд	2.00	Д. Дячишин, Фордс	1.00
Н. Лозинський, Шикаго	2.00	М. Сталевич, Филаделфія	1.00
Г. Якимів, Лонг Ай. Сіті	2.00	М. Скірка, Шикаго	1.00
І. Карпюк, Ліберті	2.00	О. Петеш, Равей	1.00
В. Кемен, Филаделфія	2.00	Н. Пігура, Лейквуд	1.00
В. Ремитер, Ірвінгтон	2.00	М. Пирожик, Куртісвіл	1.00
А. Чорній, Балтімор	2.00	І. Панчишин, Рачестер	1.00
А. Крамаренко, Бруклин	2.00	К. Тіхманович, Филаделфія	1.00
М. Бойчук, Бруклин	2.00	А. Терещенко, Ріджвуд	1.00
О. Косіковський, Віндзор	2.00	Н. Панюк, Пасейк	1.00
Ю. Маковський, Ламкастер	2.00	Матев, Ню Йорк	1.00
О. Кривий, Дітройт	2.00	І. Війтик, Морісвіл	1.00
В. Бачинський, Бостон	1.75	М. Лило, Бервік	1.00
П. Рубан, Рідінг	1.56	І. Вокрів, Аллентавн	1.00
В. Бойчук, Филаделфія	1.55	П. Хомин, Шикаго	1.00
С. Мазяк, Шикаго	1.50	Е. Віллик, Асторія,	1.00
А. Цимцар, Ню Брітейн	1.50	А. Марцінковський, Шикаго	1.00
В. Савчук, Райнкліф	1.50	М. Вишневський, Шикаго	1.00
І. Сорока, Филаделфія	1.50	М. Жеребецький, Саскатун	1.00
К. Ірза, Торонто	1.50	М. Колюбінський, Феніксвіл	1.00
А. Феданко, Бінгемтон	1.50	І. Коцан, Тайтусвіл	1.00
С. Літепло, Бруклин	1.50	С. Кухарчик, Рідінг	1.00
С. Щуровський, Гемтремк	1.40	В. Кугеза, Лейсон Сіті	1.00
М. Мостовий, Торонто	1.40	А. Климишин, Л. Ай. Сіті	1.00
І. Турченюк, Монтреал	1.20	Т. Калитовський, Дітройт	1.00
І. Криснок, Рачестер	1.00	Д. Лобай, Вінніпег	1.00
І. Колин, С. Валес	1.00	В. Печенюк, Кентон	1.00
В. Цимбрюк, Монтреал	1.00	М. Борис, Форт Вільям	1.00
В. Кривоус, Торонто	1.00	Д-р А. Базар, Торонто	1.00
П. Кірик, Монтреал	1.00	В. Федорак, Торонто	1.00
В. Ділай, Вудгевен	1.00	В. Фіцик, Спрінгфілд	1.00
Б. Наливайко, Филаделфія	1.00	Т. Фраціян, Сиракюз	1.00
А. Патра, Дітройт	1.00	Ю. Кузьма, Брентфорд	1.00
Г. Семусь, Асторія	1.00	С. Кучма, Ню Йорк	1.00
І. Вишневецький, Ню Йорк	1.00	Н. Боровський, Ніюбург	1.00
Т. Ільчишин, Олифант	1.00	Е. Назар, Горнел	1.00
О. Казанівський, Ст. Кетер.	1.00	Д. Країло, Клівленд	1.00
М. Гупало, Ніагра Фолс	1.00	П. Павлюк, Трентон	1.00
В. Дембич, Вінніпег	1.00	С. Бардачевський, Вунсакет	1.00
С. Гавриляк, Толідо	1.00	Д-р С. Ворох, Асторія	1.00
П. Громяк, Дітройт	1.00	Л. Шишка, Монтреал	1.00
Г. Грицай, Амстердам	1.00	І. Бовців, Ст. Мічел	1.00
М. Граб, Филаделфія	1.00		
Ф. Гузіль, Дітройт	1.00	Разом	$ 240.61
В. Гаврилів, Іріс	1.00	Раніше проголошено	$ 5,096.95
В. Гарасим, Форест Глє	1.00		
Р. Галабурда, Кліфтон	1.00	Разом	$ 5,337.56

Увага! РОЧЕСТЕР і ОКОЛИЦЯ! Увага!

ОКРУЖНА РАДА
Союзу Українок Америки
в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.
— влаштовує —
СВЯТО ГЕРОЇНЬ
з відзначенням
35-ліття ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ
Ольги БАСАРАБ
в неділю, дня 22-го лютого 1959 р.
Год. 5:00 по полудні
в УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОМУ КЛЮБІ
при 292 Гадсон Евеню.

В програмі беруть участь:
Доповідь: п. Ганна ЧЕРІНЬ з Шикаго, Ілл.
Солістка: п. Галина КОЛОДУБ — ТИМОЧКО.
Деклямація: п. Ніля БЕЗКОРОВАЙНА — СТЕЦЬКІВ з Боффало, Н. Й.
Український Національний Хор.
Диригент — п. Ярослав МАТКОВСЬКИЙ
Декорації: п. Людмила ДЕМИДЕНКО
Акомпаніямент до сольоспіву — п. Богдан ГЕЙЗЛЕР.

Увага! ДІТРОЙТ! Увага!

ОКРУЖНА РАДА
Союзу Українок Америки
в ДІТРОЙТІ, Миш.
— влаштовує —
в неділю, дня 22-го лютого 1959 р.
в залі НАРОДНОГО ДОМУ
при вул. Мартін
СВЯТО ГЕРОЇНЬ
з багатою мистецькою програмою.
ПОЧАТОК — в год. 3:00 по полудні.

Цього самого дня — в год. 12:00 впол.
в церквах на сході й заході міста
відправляться
ПАНАХИДИ
ЗА ПОЛЯГЛИХ ГЕРОЇНЬ.

Увага! ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ в НЮ ЙОРКУ! Увага!

— улаштовує —
в неділю, дня 22-го лютого 1959 р.
в год. 3:00 по полудні
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 140-142 Другій Евеню — в НЮ ЙОРКУ
Традиційний КОСТЮМОВИЙ БАЛЬ
на який запрошує
ВСІХ ДІТЕЙ МЕТРОПОЛІЇ И ОКОЛИЦІ.
На „БАЛЮ у КНЯЖНИ СНІЖКИ" з'їдуться квіти з чарівного світу, очайдушки, русалки, сніжинки, князенки і князівни, лицарі, козаки, олов'яні воячки, метелики, сороки, ластівки, зайчики, лисички, вовки й інші звірі і пташки.
ПРИХОДЬТЕ ВСІ, БУДЕТЕ ГАРНО БАВИТИСЯ!
Під час Балю гратиме оркестра — В. ОСЕРЕДЧУКА.
СТАНИЧНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
у США
ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ДОПОВІДЬ — професор ЛЕОН СТІЛМАН
(Колюмбійський Університет):
„ПРЕДКИ ГОГОЛЯ"
(Деякі факти і міркування)
Конференція відбудеться
в будинку УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ в АМЕРИЦІ
2 Іст. 79 вул. — в Ню Йорку,
в СУБОТУ, 21-го ЛЮТОГО 1959 р.
в 7:00 год. вечора.
Управа УВАН у США

УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНОЗНАВСТВА
при Науковому Т-ві ім. Шевченка в ЗДА
ОДИНАДЦЯТИЙ ЦИКЛ ВИКЛАДІВ
АКАДЕМІЧНОГО РОКУ 1958/59
— відбудеться —
в СУБОТУ, 21-го ЛЮТОГО 1959 р.
в год. 2:00 по полудні.
ПРОГРАМА:
1. Проф. В. ЗАГАЙКЕВИЧ: „Слово о полку Ігореві". — Год. 2:00-2:50;
2. Проф. М. ЗАКЛИНСЬКИЙ: Історія княжої доби. — Год. 2:55-3.35;
3. Д-р В. САВЧАК: Нація і Держава (Державне Право). — Год. 3:40-4.20;
4. Проф. К. КИСІЛЕВСЬКИЙ: Описова фонетика української мови. — Год. 4:25-5:05.
Виклади відбуватимуться
в залі НТШ — 302-304, Захід 13 вул. в Ню Йорку.
Доїзд підземкою: зупинка лінії Індепендент, при 14-ій вул. і 8-ій Евеню в Ню Йорку.
Дирекція Університету Українознавства

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Ділимося з ближчою і дальшою Рідною та з нашим Громадянством сумною вісткою, що наш
НАЙДОРОЖЧИЙ БАТЬКО,
Яцко ОСТАПЧУК
бувший посол до австрійського парляменту у Відні і неструджений працівник над відродженням Східньої Галичини і Закарпаття,
упокоївся,
по короткій недузі, на рідній землі в Ужгороді,
дня 30-го січня 1959 року,
на 85-му році життя.
ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
відбудеться
в СУБОТУ, 21-го ЛЮТОГО 1959 р.
в 10:00 год. ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Ольга ОСТАПЧУК РІЗДОРФЕР з чоловіком
Мирослава ОСТАПЧУК КАЛИНОВИЧ з чоловіком і дітьми
Петро Євгенія ОСТАПЧУК з сином — Елкгард, Індіяна
І. ОСТАПЧУК з рідною
Григорій СЛАВУТА з рідною — Клівленд, О.
Марія з Сивих ПАСТУШЕНКО з рідною — Гартфорд, Конн.
Ярослав, Володимир і Варка ПАСТУШЕНКИ з рідною
Остап СТАНІСЛАВСЬКИЙ з рідною
Матвій КАЛЬБА з рідною
КАЛЬБИ і ТАРАЩУКИ — рідня

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ділиться сумною вісткою,
що відійшов від нас у вічність,
інж. Володимир БЕРЕЗЮК
довголітній член нашого Товариства,
який помер 31-го січня 1959 р., в Гіббінгу, Мінн.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ.
Управа Т. У. І. А.

У 17-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ,
бл. п. о. Петра
ТОМАШІВСЬКОГО
пароха Коцюбинець,
буде відправлена
в НЕДІЛЮ, 22-го ЛЮТОГО 1959 р.
в год. 10:00 рано
в церкві св. Юра — при 7-ій вул. в Ню Йорку
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
на яку Родину, Приятелів і Знайомих
запрошують
ДРУЖИНА, ДОНЬКИ, ЗЯТІ І ВНУЧКИ

АНСАМБЛЬ АКТОРІВ ЛЕГКОГО ЖАНРУ
— влаштовує —
в неділю, 22-го лютого 1959 р.
в залі
УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ
849-851 Н. Френклін вул., — Филаделфія, Па.
<— ІМПРЕЗУ —>
ГУМОРУ, РОЗВАГИ, ВІДПОЧИНКУ
ПРИГАДАЙМО ЛЬВІВ
В ПРОГРАМІ:
НАСТРОЄВІ СЕНТИМЕНТАЛЬНІ ВЕСЕЛІ ПІСОНЬКИ — МОНОЛОГИ СЦЕНКИ СПІВОМОВКИ
відомих і невідомих авторів про далекий Львів.
Імпреза оформлена: КОСТЮМОВО і ДЕКОРАЦІЙНО.
Виконавці:
АКТОРИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ:
Валя КАЛИН, Іванна КОНОНІВ, Оксана РУДАКЕВИЧ, Анатоль РАДВАНСЬКИЙ, Ярослав ІНОТ-РУДАКЕВИЧ, Володимир ШАШАРОВСЬКИЙ.
Програму веде — Володимир ШАШАРОВСЬКИЙ
Музичний супровід — проф. Борис БАЗАЛЯ, Богдан ГІРНЯК та його оркестра
Декорації — Ніна КЛИМОВСЬКА
Технічне оформлення сцени — Федір ЛУЦИШИН
ПОЧАТОК — в год. 7:00 вечора.
Квитки вступу: $2.00, $1.50, $1.25, скоріше в „БАЗАРІ".

РОЗШУКИ

Анна Ковальчук пошукує Федора МАКСИМОВА і його дружину Катерину МАКСИМІВ, яка є моєю хресною мамою. 1949 р. правдоподібно виїхали з Німеччини до Америки. Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на адресу мойого батька:

Wasyl KOWALCZUK
214 Church Street
Woonsocket, R. I.

Василь Андрусяк, село Нові Кривотули, р-н Отинія, обл. Станиславська, Зах. Україна — **пошукує батька, Николая АНДРУСЯКА,** який перебував у стейті Висконсин (Wisconsin) в роках 1930-1939. Хто знав би про нього або він сам, прошу подати вістку на адресу:

Nick MANDRYK
100 3rd St., Conemaugh, Pa.

Юрко Винничук пошукує сотника КУРИЛЮКА, із Стецеви, Снятинщина. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:

W. MELKO
4008 N. Franklin Street
Philadelphia 40, Pa.

Заграничні часописи прошу передрукувати.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

НЕПРИЗНАНИЙ МАЛЯР ЗАСТРЕЛИВ ДВІ ДІВЧИНИ

Ню Йорк. — В одній нюйоркській фабриці працював 27-річний бюровий урядовець негритянського походження, Панелл Джансон, який одночасно займався малярством і висилав свої образи до всіх ґалерій на виставки, де їх не принимали. Він залицявся до одної з урядничок у фабриці. 17-го лютого власник фабрики звільнив цього недбайливого працівника і виплатив йому заробіток. Джансон пішов до поблизької крамниці, купив стрільбу і нею застрелив дві урядники, думаючи, що вони причинилися до його звільнення. Був би всіх постріляв, але стрільба затялася, і його розоружили. Він жонатий і має 5 доньок у віці від одного до 6-ох років.

● 6-річний собака пані Лідії Ґалаґер із Квінсу, Н. Й., женучись за качками по льоді, провалився у воду і був би втопився, якби поліцист не викликав гелікоптер. Пілот гелікоптера спустив у човні поліциста, який врятував собаку, а потім разом з собакою й човном був доставлений у безпечне місце.

НЕДОЛІКИ ЧИ СИСТЕМА

(Закінчення зі стор. 2)

в Остерській районовій бібліотеці Чернігівської области є твори українського письменника Олеся Гончара лише російською мовою. У с. Корюківці Чернігівської области є літературознавча розвідка про творчість М. Лермонтова українською мовою, а така ж розвідка про Олеся Гончара — лише російською мовою". Але й ці факти не вичерпують фатального становища з українською книжкою, як це підкреслюють М. Пригара й Н. Забіла в дальшому уступі своєї статті, стверджуючи, що „вже не раз на сторінках преси, на багатьох письменницьких зборах і нарадах порушувалось питання про те, що в справі розповсюдження книжкової продукції наших видавництв, зокрема книжки українською мовою, є великі недоліки. Про це говорилося вже неодноразово, але справа досі не покращала, але, як ми зараз бачимо, — погіршала".

Але всі жалі, скарги і дзвони на тривогу ніякого впливу на конкретну політику совєтського режиму в Україні не мають. Єдиним їх наслідком буває опублікована час від часу заява тієї чи іншої книготорговельної установи або й навіть Міністерства культури УССР, що факти, подані в скарзі, підтверджуються і що оскаржені одержали вказівку „перевірити наявність творів зазначених письменників у магазинах". На цьому справа й кінчається. Звичайно, читачі бажаних книжок так і не дочекаються, бо хоч і друкуються вони, але появляються в таких мікроскопічних тиражах, що ними важко обділити не то читачів, але навіть важливіші бібліотеки УССР, тим більше, що головна частина накладу висилається для... пропаґанди за кордон.

Як виходить із наведених вище листів і голосів, катастрофальний стан в обслуговуванні українського населення українською книжкою загальний. Цитовані факти й недоліки — це тільки складова частин совєтської системи, спрямованої на дискредитацію і нищення всього українського, на пропаґування „вищої культурно" російської книжкової і журнальної продукції, значить — на безоглядну русифікацію українського народу й української культури.

О. Р.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Подається до відома, що Місячні Збори Б-ва св. Иосафата, Відд. 217, відбудуться в неділю, 22-го лютого 1959 р., в год. 2:00 по пол., в церковній залі. Проситься членів і членкинь прибути на час та вплатити місячні вкладки на зборах, щоб новим урядникам улегшити працю у збиранні вкладок та запізнатися з ними. — Управа

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 64, повідомляє всіх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 21-го лютого 1959 р., в год. 7:30 веч., в домі п. Винярського — 482 Main St. Управа просить членів прибути на збори масово і вирівняти залеглості вкладок. — Лопушняк.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во „Подільська Січ", Відд. 8, повідомляє своїх членів, що Збори Т-ва відбудуться в неділю, 22 лютого 1959 р., в год. 2:00 по по пол., при 13 Washington St. Приймаємо членів до Т-ва, без вступного. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 206, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 22-го лютого 1959 р., в год. 1:00 по пол., в церковній залі св. Михаїла — 74 Герес Еве. Управа просить прибути на ці збори. — Є. Тепер, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Річні Збори членів Б-ва св. Юрія Переможця, Відд. 285, відбудуться в суботу, 21-го лютого 1959 року, в год. 7:30 веч., у приміщенні церковної залі на Клинтони Еве. Нортс. Проситься всіх членів прибути, без опізнення. — Управа.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 372, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 21-го лютого 1959 р., в год. 7:30 веч., в Іґл Голл — 210 Church St. Проситься членів прибути точно, вирівняти залеглі вкладки, щоб не наражуватись на суспендування. — На Річних Зборах, які відбулися 17-го січня 1959 року обрано нову Управу на 1959 р. в такому складі: П. Дибайло, предс.; І. Головка, кас.; К Наконечний, ф. секр. Адреса секр.: 3 Buckman St., Dunellen, N. J., Tel.: P. L. 2-3911; Контр. Комісія: В. Реневич, С. Дубей, Д. Гечa; Опікуни хворих: Н. Ярема, В. Ярема. — П. Шило, рек. секр.

ШИКАҐО, Ілл. — С-во Рожд. Пресв. Діви Марії, Відд. 259, повідомляє, що Збори відбудуться в неділю, 22-го лютого 1959 р., в год. 1:00 по пол., в церковній залі — при 4952 So. Paulina St. — П. Трусяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів Б-ва св. Юрія, Відд. 239, вібудуться в суботу, 21-го лютого 1959 р., в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 N. Franklin Ave., від год. 3-ої до 5-ої по пол. — д-р В. Галан, предс.; М. Ковальчук, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

ТАРЗАН, ч. 4212. Розв'язка.

Пізніше, на шляху до села, Тарзан нагло звернув увагу на сухе русло потічка з крутими берегами, на які не можна видряпатися.

— Маю плян! — гукнув він. Ми збудуємо дві окремі бар'єри через той струмок... один із пасткою в дверях...

— Нему, нехай люди починають, — зворушено сказав. — Можливо, що цим разом зможемо затримати Тантора!